Europos Parlamentas
2024-2029

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

2024/2030(DEC)

13.2.2025

NUOMONĖ

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto

pateikta Biudžeto kontrolės komitetui

dėl 2023 finansinių metų Europos Sąjungos agentūrų biudžeto įvykdymo patvirtinimo
(2024/2030(DEC))

Nuomonės referentas: Tomáš Zdechovský

PA_NonLegDec

NUOMONĖ

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas ragina atsakingą Biudžeto kontrolės komitetą į savo pasiūlymą dėl rezoliucijos įtraukti toliau pateikiamą tekstą:

I dalis – Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimas

1. pažymi, kad Audito Rūmai pateikė „dalyko pabrėžimo“ pastraipą dėl metinių finansinių ataskaitų; atkreipia dėmesį į Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) atsakymą, visų pirma tai, kad didelis pavėluotų mokėjimų skaičius susidarė dėl techninių sunkumų tvarkant operacijas naudojantis SUMMA, nauja biudžeto, apskaitos ir finansų sistema, kurios bandomasis etapas dar nesibaigė; ragina Eurojustą imtis konkrečių priemonių siekiant kuo labiau sumažinti pavėluotų mokėjimų skaičių ir visapusiškai įgyvendinti sistemą;

2. palankiai vertina tai, kad 2023 m. Eurojusto biudžetas padidintas nuo 67 mln. EUR iki 88 mln. EUR (+ 31 proc.), o jo darbuotojų skaičius – nuo 285 iki 298 (+ 5 proc.); pabrėžia tai, kad 2023 m. Eurojusto nagrinėjamų bylų skaičius išaugo 14 proc. Eurojustas nagrinėjo daugiau kaip 13 000 bylų, jis taip pat surengė 577 koordinacinius pasitarimus ir organizavo 21 koordinavimo centro veiklą, teikė teisinę, techninę, finansinę ir (arba) operatyvinę paramą 288 jungtinėms tyrimų grupėms, sudarė palankesnes sąlygas vykdyti 1 259 Europos arešto orderius, padėjo suimti daugiau kaip 4 200 įtariamųjų, taip pat konfiskuoti ir (arba) įšaldyti nusikalstamu būdu įgytą turtą, kurio vertė viršija 1 mlrd. EUR, parengė 1 013 operatyvinių dokumentų, padėjusių nagrinėti bylas (analizės, teisinės pastabos ir kt.), ir sudarė sąlygas panaudoti 6 299 Europos tyrimo orderius; atkreipia dėmesį į Eurojusto atsakymą, kuriame pabrėžiama, kad agentūra peržiūrėjo reikalavimų nesilaikymo atvejų registravimo ir pranešimo apie juos procedūrą;

3. palankiai vertina Eurojusto pastangas, dėtas siekiant skaitmeninimo teisingumo srityje, t. y. įdiegti naują bylų valdymo sistemą po paskutinio dalinio Eurojusto reglamento[1] pakeitimo ir naują jungtinių tyrimo grupių bendradarbiavimo platformą[2], taip pat atkreipia dėmesį į Eurojusto, kaip trečiųjų šalių ir tarptautinių organizacijų kontaktinio punkto, vaidmenį vykdant su ECRIS-TCN susijusius prašymus baudžiamajame procese;

4. pabrėžia, jog svarbu, kad Eurojustas teikia nuolatinę paramą Ukrainai – jungtinės tyrimo grupės tiria įtariamus sunkiausius tarptautinius Ukrainoje įvykdytus nusikaltimus, naudojantis Sunkiausių tarptautinių nusikaltimų įrodymų duomenų baze (CICED), kad pagrindinių tarptautinių nusikaltimų įrodymai būtų išsaugoti, laikomi ir analizuojami vienoje saugioje centrinėje duomenų bazėje, ir užtikrinant saugų skaitmeninių duomenų perdavimo

[1] 2023 m. spalio 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/2131, kuriuo iš dalies keičiami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1727 ir Tarybos sprendimas 2005/671/TVR, kiek tai susiję su skaitmeniniu keitimusi informacija terorizmo bylose (OL L, 2023/2131, 2023 10 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2131/oj).

[2] 2023 m. gegužės 10 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/969, kuriuo sukuriama bendradarbiavimo platforma jungtinių tyrimo grupių veiklai remti ir iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1726 (OL L, 2023/969, 2023 05 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/969/oj).

metodą įrodymams pateikti ir jų analizei atlikti; taip pat palankiai vertina tai, kad Eurojuste pradėjo veikti naujas Tarptautinis baudžiamojo persekiojimo už agresijos nusikaltimą prieš Ukrainą centras (ICPA), kurio tikslas – remti nacionalinius tyrimus ir susitarti dėl bendrų tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo strategijų, taip pat aktyviai prisidėti prie Turto įšaldymo ir areštavimo darbo grupės darbo siekiant užtikrinti veiksmingą ES sankcijų taikymą visoje Europos Sąjungoje;

5. su džiaugsmu atkreipia dėmesį į glaudų bendradarbiavimą su teisingumo ir vidaus reikalų agentūromis, visų pirma į tai, kad sudarytas naujas darbo susitarimas su Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF), pradėta 15 naujų bylų, kuriose Eurojustas padėjo Europos prokuratūrai, taip pat į tai, kad bendradarbiauta 42 bylose su Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europolu), ir pabrėžia, kad Eurojustas ir Europolas pradėjo vykdyti bandomąjį projektą, skirtą sistemingam ir struktūriniam keitimuisi duomenimis ryšio nustatymo tikslais, šis projektas bus peržiūrėtas 2024 m. pirmąjį pusmetį; palankiai vertina Eurojusto ir OLAF 2022–2023 m. kovos su Europos Sąjungos finansiniams interesams kenkiančiais nusikaltimais veiksmų planą;

6. su malonumu pažymi, kad Eurojustas ir toliau padeda Komisijai vykdyti derybų dėl Sąjungos ir 13 trečiųjų šalių tarptautinių susitarimų dėl bendradarbiavimo su Eurojustu peržiūrą. Šias derybas Komisija veda ES vardu.

II dalis – Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimas

1. atkreipia dėmesį į Audito Rūmų pastabą dėl pasikartojančių didelių su veikla susijusių asignavimų perkėlimo į kitą laikotarpį rodiklių – 6,4 mln. EUR (23 proc.) 2023 m. turėtų įsipareigojimų asignavimų perkelta į 2024 m.; pažymi, kad šis lygis yra mažesnis nei 2022 m., kai perkėlimų į kitą laikotarpį lygis siekė 26 proc.; palankiai vertina tai, jog Audito Rūmai pareiškė, kad Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūros (FRA) 2023 finansinių metų metinėse finansinėse ataskaitose nurodytos operacijos visais reikšmingais aspektais yra teisėtos ir tvarkingos; pabrėžia, kad šios agentūros 2023 m. biudžetas buvo 34 mln. EUR; pabrėžia ir pakartoja, jog yra susirūpinęs dėl to, kad FRA ir toliau patiria finansinių bei personalo išteklių apribojimų; palankiai vertina tai, kad FRA sugebėjo pasiekti savo tikslus ir įvykdyti metinėje darbo programoje numatytą veiklą, nepaisant nuolatinio žmogiškųjų ir finansinių išteklių trūkumo; pažymi, kad organizuotų arba bendrai organizuotų susitikimų ir renginių skaičius buvo 421, palyginti su nustatytu tikslu – 260, o komunikacijos medžiagos vienetų skaičius siekė 1809, palyginti su nustatytu 250 vienetų tikslu; su malonumu pažymi, kad FRA biudžeto įvykdymo lygis yra labai aukštas – daugiau kaip 99 proc.; mano, kad tai svarbus patikimo finansų valdymo ir biudžeto principų laikymosi rodiklis; palankiai vertina bendradarbiavimą su kitomis ES agentūromis, įstaigomis ir pilietine visuomene siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi pagrindinių teisių;

2. atkreipia dėmesį į svarbų FRA vaidmenį sergint pagrindines teises ir teisinės valstybės principą, įtvirtintus Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ir teigiamai vertina tai, jog agentūra padeda užtikrinti, kad įgyvendinant esamus ES teisės aktus ir politiką lygybės ir kovos su diskriminacija srityje, pavyzdžiui, ES teisę ir politiką, susijusią su kova prieš rasizmą, antisemitizmą ir islamofobiją, būtų gerbiamos, saugomos ir įgyvendinamos pagrindinės teisės. To ji siekė padėdama rinkti lygybės duomenis ir įgyvendinti lygybės bei kovos su rasizmu strategijas, pvz., nacionalinius romų strateginius planus, ir prisidėdama prie

2020–2025 m. LGBTIQ asmenų lygybės strategijos laikotarpio vidurio peržiūros, padėdama apsaugoti pilietinę visuomenę ir žmogaus teisių gynėjus, kuriems gresia pavojus, remdama Nusikaltimų aukų teisių direktyvos peržiūrą, ES kovos su rasizmu veiksmų planą ir ES kovos su antisemitizmu ir žydų gyvenimo puoselėjimo strategiją, taip pat konsultuodama dėl pagrindinių teisių laikymosi vystant dirbtinio intelekto sistemas ir jomis naudojantis ir įgyvendinant bei naudojant ES lėšas;

3. atkreipia dėmesį į FRA gaires ir veiklą prieglobsčio ir migracijos, taip pat sienų ir sąveikumo srityje ir tai, kad šiose srityse daug dėmesio skiriama pagrindinėms teisėms, valstybių narių tarptautiniams įsipareigojimams ir ES žmogaus teisių įstatymams, įskaitant bendradarbiavimą su Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra (EUAA), kad būtų geriau suprantama globėjų ir teisinių atstovų, padedančių nelydimiems vaikams, prašantiems tarptautinės apsaugos Sąjungoje, svarba, ir Europolo darbuotojams rengiamus mokymus, kuriais didinamas informuotumas ir supratimas apie su pagrindinėmis teisėmis susijusius klausimus, kylančius atitinkamomis operatyvinėmis aplinkybėmis; palankiai vertina tai, kad FRA laiku prisidėjo įgyvendinant Laikinosios apsaugos direktyvą, atsižvelgiant į situaciją, susijusią su iš Ukrainos bėgančiais žmonėmis, taip pat nustatant sunkumus, kylančius įgyvendinant Sąjungos teisę dėl ilgalaikio gyvenimo šalyje, Vizų kodekso trūkumus, ir veiksmų, kurių Sąjunga ir jos valstybės narės gali imtis, kad sumažintų mirties atvejų jūroje skaičių, sąrašą;

4. palankiai vertina tai, kad FRA prisidėjo prie Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamento (EBCG reglamentas)[3] vertinimo, dalyvauja Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (FRONTEX) valdybos posėdžiuose ir bendrai pirmininkauja FRONTEX konsultaciniam forumui pagrindinių teisių klausimais, taip pat bendradarbiauja su FRONTEX pagrindinių teisių biuru;

5. su džiaugsmu pažymi, kad FRA pateikė pagrindinių teisių analizę ir suteikė ekspertinių žinių, kad paremtų kitų ES teisingumo ir vidaus reikalų (TVR) agentūrų, įskaitant EUAA, FRONTEX, Europolą, Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūrą (eu-LISA) ir Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūrą (CEPOL), veiksmus ir darbą; palankiai vertina FRA indėlį skatinant pagarbą pagrindinėms teisėms 2023 m., be kita ko, parengiant gaires dėl ES fondų ir sprendžiant naujų technologijų keliamus iššūkius; ragina FRA nustatyti, kokiu būdu teisinės valstybės principas ir pagrindinės teisės yra glaudžiai susijusios ir kaip jos darbas galėtų būti įtrauktas arba plėtojamas užtikrinant sinergiją su Europos Komisijos darbu, kai rengiama metinė teisinės valstybės principo taikymo ataskaita;

6. palankiai vertina FRA bendradarbiavimą su Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra (ENISA) privatumo ir duomenų apsaugos kuriant ir įgyvendinant kibernetinio saugumo iniciatyvas klausimais ir su eu-LISA siekiant užtikrinti, kad kuriant ir naudojant IT sistemas būtų laikomasi pagrindinių teisių standartų.

III dalis – Europos Sąjungos prieglobsčio agentūros 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimas

[3] 2019 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/1896 dėl Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų, kuriuo panaikinami reglamentai (ES) Nr. 1052/2013 ir (ES) 2016/1624 (OL L, 2019/1896, 2019 11 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1896/oj).

1. pažymi, kad 2023 m. buvo pateikta daugiau kaip 1,1 mln. tarptautinės apsaugos prašymų (+ 18 proc., palyginti su 2022 m.) ir 29 ES+ šalyse buvo priimta daugiau kaip 1 mln. sprendimų suteikti laikinąją apsaugą; atkreipia dėmesį į didelę paramą, kurią EUAA suteikė valstybėms narėms šioje srityje[4]; ragina skirti tinkamą finansavimą EUAA, ypač tuo atveju, jei gerokai padidėja agentūrai patikėtų užduočių skaičius įgyvendinant Migracijos ir prieglobsčio paktą;

2. pažymi, kad 2023 m. EUAA biudžetas padidintas nuo 208 mln. EUR iki 228 mln. EUR (+ 10 proc.), o jos darbuotojų skaičius – nuo 519 iki 529 (+ 2 proc.); atkreipia dėmesį į tai, kad Audito Rūmai savo 2017 ir 2020 m. ataskaitose nustatė, jog EUAA patalpų Lesbe ir Romoje nuomos sutartys buvo netvarkingos dėl nepakankamos konkurencijos ir ekonomiškumo principo nesilaikymo, todėl visi vėlesni mokėjimai pagal šias sutartis buvo netvarkingi; primena auditorių pastabą, kad iki 2023 m. šie netvarkingi mokėjimai iš viso sudarė 123 800 EUR;

3. palankiai vertina tai, kad pradėjo veikti prieglobsčio pagalbos rezervas, jo veikloje, remiantis 2023 m. pabaigos duomenimis, dalyvavo beveik 350 ekspertų; apgailestauja, jog dėl to, kad kai kurios valstybės narės vėlavo skirti savo atitinkamus ekspertus, numatytas skaičius (500) dar nepasiektas; ragina valstybes nares laikytis savo įsipareigojimų, susijusių su nacionaliniais ekspertais, siekiant, kad agentūrai nereikėtų kliautis išorės rangovų paslaugomis;

4. palankiai vertina tai, kad 2023 m. gegužės 16 d. pareigas pradėjo eiti pirmasis EUAA pagrindinių teisių pareigūnas; palankiai vertina matomo ir lengvai prieinamo skundų nagrinėjimo mechanizmo, kurį parengė pagrindinių teisių pareigūnas konsultuodamasis su Komisija ir konsultaciniu forumu, sukūrimą;

5. palankiai vertina tai, kad priimta persvarstyta EUAA išorės bendradarbiavimo strategija[5] ir pažeidžiamumo klausimams skirta strategija[6]; pabrėžia, kad abiem atvejais taikant ES+ šalių prieglobsčio ir priėmimo sistemas turėtų būti užtikrinama pagrindinių teisių apsauga;

6. palankiai vertina EUAA pastangas pereiti prie skaitmeninimo, be kita ko, priimant skaitmeninių inovacijų prieglobsčio procedūrose ir priėmimo sistemose strategiją[7];

7. su malonumu pažymi, kad EUAA surengė 1 000 mokymo sesijų ir kad nuolat didėja mokymuose dalyvaujančių prieglobsčio ir priėmimo pareigūnų ir pilietinės visuomenės veikėjų skaičius (+ 6 proc., palyginti su 2022 m. duomenimis); palankiai vertina tai, kad toliau plėtojama Europos prieglobsčio srities mokymo programa, numatant mokymo modulius, pvz., susijusius su smurtu dėl lyties, pažeidžiamumu ir vaikų padėtimi prieglobsčio procese;

8. pakartoja praėjusiais metais išsakytą raginimą, kad EUAA turėtų reguliariai teikti Parlamentui naujausią informaciją apie visus OLAF tyrimus.

IV dalis – Europos Sąjungos didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo

[4] ES+ šalys apima Europos Sąjungos (ES) valstybes nares ir asocijuotąsias Šengeno šalis.
[5] https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2023-05/EUAA_External_Cooperation_Strategy.pdf
[6] https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2023-12/EUAA_Vulnerability_Strategy.pdf
[7] https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/2023-10/2023_EUAA-Strategy-on-Digital-Innovation-in-Asylum-Procedures-and-Reception-Systems_EN.pdf

erdvėje operacijų valdymo agentūros 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimas

1. apgailestauja dėl to, kad 2023 m. reikalavimų neatitinkančių išlaidų suma siekė 12,6 mln. EUR – 3,2 proc. visų turėtų mokėjimų asignavimų, tai viršija auditui nustatytą reikšmingumo ribą, todėl Audito Rūmai pateikė sąlyginę nuomonę dėl mokėjimų teisėtumo ir tvarkingumo; ragina eu-LISA nedelsiant parengti išsamų taisomųjų veiksmų planą, į kurį būtų įtrauktas tvarkaraštis ir numatyta atskaitomybė, susijusi su reikalavimų neatitinkančių išlaidų pašalinimu; ragina agentūrą reguliariai informuoti Audito Rūmus apie taisomųjų veiksmų plano įgyvendinimo pažangą;

2. susirūpinęs pažymi, kad Audito Rūmai pateikė „dalyko pabrėžimo“ pastraipą dėl metinių finansinių ataskaitų, ji susijusi su dviem aktyviomis preliminariosiomis sutartimis; pakartoja, jog yra susirūpinęs, kad vis dar neatsižvelgta į keletą ankstesnių metų Audito Rūmų pastabų; ragina eu-LISA atsižvelgti į Audito Rūmų pastabas, dėti daugiau pastangų įgyvendinant taisomuosius veiksmus visais likusiais reikalavimų nesilaikymo atvejais ir pranešti biudžeto įvykdymą tvirtinančiai institucijai apie padarytą pažangą;

3. atkreipia dėmesį į eu-LISA pastangas pasiekti 2023 m. tikslus, nustatytus 2023–2025 m. bendrajame programavimo dokumente; su malonumu pažymi, kad kovo mėn. buvo visiškai įdiegta atnaujinta Šengeno informacinė sistema (SIS), 2023 m. liepos mėn. Kipras sklandžiai integravosi į SIS ir kad Kroatija integravosi į Vizų informacinę sistemą (VIS);

4. atkreipia dėmesį į naujas sąveikumo veiksmų gaires; apgailestauja, kad naujas ES informacinių sistemų diegimo ir sąveikumo tvarkaraštis buvo būtinas, nes vėluota plėtojant atvykimo ir išvykimo sistemą (AIS), Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemą (ETIAS) ir Europos nuosprendžių registrų informacinę sistemą trečiųjų šalių piliečiams (ECRIS-TCN); ragina eu-LISA teikti pirmenybę sparčiam šių informacinių sistemų įgyvendinimui ir nustatyti naują konkrečią veikimo pradžios datą; pabrėžia, kad greitas, veiksmingas ir patikimas keitimasis informacija yra labai svarbus siekiant išlaikyti ir stiprinti Sąjungos laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę;

5. palankiai vertina tai, kad eu-LISA taip pat daug dėmesio skyrė kibernetiniam saugumui ir kovai su grėsmėmis kibernetinėje erdvėje, visų pirma atliko būtinus parengiamuosius darbus, kad galėtų vykdyti pagal naujus Sąjungos reglamentus dėl informacijos saugumo ir kibernetinio saugumo numatytas pareigas; atkreipia dėmesį į tai, kad eu-LISA valdo ir prižiūri saugumo stebėsenos platformą, turi kibernetinio saugumo incidentų šalinimo planą, reagavimo į nelaimes vadovus ir visą parą kasdien taikomas budėjimo priemones, kad būtų galima laiku nustatyti kibernetines grėsmes ir į jas reaguoti; palankiai vertina eu-LISA vaidmenį remiant tarp agentūrų vykdomas kibernetinio saugumo pratybas bendradarbiaujant su TVR agentūrų tinklu;

6. palankiai vertina tai, kad eu-LISA pradėjo ruoštis perimti sistemos e. CODEX (Ryšių palaikymas e. teisingumo srityje keičiantis duomenimis internetu) operacijų valdymą ir kad ji taip pat pradėjo rengtis kurti ir plėtoti jungtinių tyrimo grupių bendradarbiavimo platformą, kad būtų užtikrintas saugus elektroninis keitimasis informacija vykdant tarpvalstybinius nusikalstamų veikų tyrimus; pažymi, kad buvo peržiūrėtos interesų konfliktų prevencijos ir valdymo taisyklės, taikomos valdybos nariams ir patariamųjų grupių atstovams;

V dalis – Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimas

1. atkreipia dėmesį į tai, kad labai padaugėjo grąžinamų asmenų ir FRONTEX viršijo savo tikslą – 20 000, nes iš viso padėta grąžinti 39 239 asmenis, taip pat į, be kita ko, įspūdingą 87 proc. didesnį savanoriško grįžimo atvejų skaičių ir 20 proc. didesnį priverstinio grąžinimo atvejų skaičių, palyginti su 2022 m.; palankiai vertina didesnę paramą valstybėms narėms teikiant pagalbą po grąžinimo ir po atvykimo, nes FRONTEX viršijo savo pagal bendrą reintegracijos sistemą numatytą 5 000 atvejų tikslą ir 2023 m. užtikrino sėkmingą 6 438 atvejų valdymą;

2. atkreipia dėmesį į tai, kad 2023 m. laipsniškai plėtotas bendradarbiavimas su trečiosiomis šalimis ir vykdyta įvairi susijusi veikla, pvz., pažintiniai vizitai, tapatybės nustatymo misijos ir praktiniai seminarai, t. y. iš viso vykdytos 36 iniciatyvos, kuriomis siekta stiprinti bendradarbiavimą;

3. pabrėžia pagrindinį FRONTEX vaidmenį ir pagrindinę užduotį apsaugant Sąjungos išorės sienas; pripažįsta, kad FRONTEX taip pat atlieka esminį vaidmenį vykdant paieškos ir gelbėjimo operacijas – jūrų ir oro ištekliai naudoti bendrose operacijose reaguojant į 785 incidentus, susijusius su 43 508 migrantais, ir pabrėžia itin svarbų FRONTEX indėlį remiant humanitarinius veiksmus; susirūpinęs pažymi, kad, remiantis platformoje „Statista“ pateiktais skaičiavimais, 2023 m. bandydami perplaukti Viduržemio jūrą žuvo 3105 migrantai; pabrėžia, kad reikia dėti daugiau pastangų siekiant užkirsti kelią neteisėtam žmonių gabenimui ir prekybai žmonėmis;

4. atkreipia dėmesį į teigiamą pažangą, pasiektą įgyvendinant su pagrindinėmis teisėmis susijusius tikslus, įskaitant šiuo metu vykdomą pagrindinių teisių veiksmų planą ir nepriklausomus vertinimus, kaip Agentūra laikosi pagrindinių teisių sistemos reikalavimų, vadovaujantis Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų reglamentu; palankiai vertina tai, kad FRONTEX proaktyviai ėmėsi tolesnių veiksmų reaguodama į skundus, susijusius su pagrindinėmis teisėmis; dauguma jų buvo atmesti kaip nepriimtini; pabrėžia, kad svarbu glaudžiai bendradarbiauti su nacionalinėmis valdžios institucijomis siekiant užtikrinti tinkamus tolesnius veiksmus, susijusius su įtarimais dėl pagrindinių teisių pažeidimų, laikantis nacionalinių pagrindinių teisių mechanizmų; pabrėžia, kad FRONTEX pareigūnai turi vengti dalyvauti veiksmuose, kurie galėtų tiesiogiai ar netiesiogiai pažeisti pagrindines teises; palankiai vertina sustiprintą FRONTEX įsipareigojimą užtikrinti skaidrumą ir atskaitomybę; pabrėžia, kad būtina pateikti išsamesnę informaciją, kai operacinė veikla baigta;

5. remia nuolatines FRONTEX pastangas stiprinti savo pagrindinių teisių pareigūno darbą ir atkreipia dėmesį į tai, kad 2023 m. buvo įdarbinti 46 pagrindinių teisių stebėtojai; pabrėžia, jog svarbu užtikrinti, kad visi pagrindinių teisių stebėtojai būtų įdarbinti kaip AD kategorijos pareigų darbuotojai, siekiant toliau stiprinti jų pajėgumus ir nepriklausomumą; pripažįsta, kad FRONTEX ėmėsi svarbių veiksmų reaguodama į pagrindinių teisių pareigūno nuomones, visų pirma tokiais klausimais kaip lyčių aspekto integravimas ir prekyba žmonėmis;

6. džiaugdamasis pažymi, kad 2023 m. buvo pasiekta dauguma pagrindinių teisių tikslų, taip prisidėta prie tvirtesnio ir teisėmis grindžiamo požiūrio taikymo vykdant FRONTEX operacijas; apgailestauja dėl to, kad, nepaisant oficialių FRONTEX vykdomojo direktoriaus atsakymų, nesiimama konkrečių veiksmų dėl kai kurių pagrindinių teisių pareigūno pateiktų

nuomonių, todėl ragina ir toliau daug dėmesio skirti tokių konkrečių veiksmų, grindžiamų pagrindinių teisių pareigūno rekomendacijomis, įgyvendinimui ir toliau stiprinti FRONTEX žmogaus teisių sistemą;

7. pažymi, kad 2023 m. gauta 217 pranešimų apie įtariamus pagrindinių teisių pažeidimus, pateikti 104 pranešimai apie pavojingus incidentus, iš kurių 48 buvo susiję su pagrindinėmis teisėmis, gauti 67 skundai pagal FRONTEX skundų nagrinėjimo mechanizmą, 2023 m. pradėti 55 pavojingų incidentų tyrimai, baigti – 39, o pagrindinių teisių pažeidimai, kaip nustatyta, greičiausiai buvo įvykdyti 50 proc. baigtų bylų atvejų; pripažįsta, jog atsižvelgiant į atliktus tyrimus galima daryti išvadą, kad FRONTEX yra įsipareigojusi užtikrinti skaidrumą, atskaitomybę ir nuolatinį tobulėjimą;

8. primygtinai ragina FRONTEX nedelsiant užtikrinti, kad visapusiškai būtų įgyvendintos visos rekomendacijos, pateiktos Europos audito ir tikrinimo įstaigų, visų pirma OLAF ir Europos Parlamento FRONTEX patikros darbo grupės, Europos ombudsmeno, Audito Rūmų ir FRONTEX darbo grupės pagrindinių teisių ir operacijų teisinių operatyvinių aspektų klausimais;

9. susirūpinęs pažymi, kad Audito Rūmai nuo 2018 m. vis atkreipia dėmesį į didelį FRONTEX asignavimų perkėlimų į kitą laikotarpį ir jų panaikinimų lygį ir tai, kad ši problema išliko ir 2023 m.; be to, pažymi, kad FRONTEX ir toliau sunku užtikrinti jos etatų plane nustatytą reikalaujamą darbuotojų skaičių, ir kad ši problema taip pat egzistuoja bent nuo 2018 m.; atkreipia dėmesį į tai, jog Audito Rūmai vis dar yra susirūpinę dėl to, kad nenustatytos taisyklės dėl deklaruotų interesų konfliktų, kurios būtų taikomos vykdant įdarbinimo procedūras FRONTEX;

10. pažymi, kad Audito Rūmai pateikė „dalyko pabrėžimo“ pastraipą dėl metinių finansinių ataskaitų, ji susijusi su 2022 m. surinktų Šengeno asocijuotųjų šalių įnašų apskaičiavimu; atkreipia dėmesį į FRONTEX atsakymą, kad šie skaičiavimai grindžiami nusistovėjusia agentūros valdybos ir Komisijos patvirtinta praktika; ragina Komisiją peržiūrėti šiuos susitarimus siekiant užtikrinti didesnį įnašų Sąjungai ir jos agentūroms nustatymo metodikos nuoseklumą;

11. ragina Komisiją, atsižvelgiant į sudėtingą migracijos krizę, visų pirma po Migracijos ir prieglobsčio pakto įsigaliojimo, ir į Rusijos bei Baltarusijos vykdomas hibridines operacijas, imtis tolesnių veiksmų, remiantis Komisijos Pirmininkės Ursulos von der Leyen 2024 m. liepos mėn. pareiškimu, kuriame ji nurodo, kad FRONTEX yra gerai pasirengusi dar padidinti savo darbuotojų skaičių iki 30 000 darbuotojų; pabrėžia, kad toks padidinimas gerokai pagerintų FRONTEX pajėgumus spręsti migracijos srautų problemą ir juos valdyti, taip pat užtikrinti saugumą ir pagarbą pagrindinėms teisėms prie Sąjungos išorės sienų ir kad taip būtų sustiprintas jos nepaprastai svarbus vaidmuo įgyvendinant platesnę Sąjungos migracijos strategiją; ragina Komisiją imtis būtinų veiksmų siekiant suteikti FRONTEX išteklių, atitinkančių dabartinę geopolitinę padėtį ir sudarančių sąlygas kovoti su neteisėtu žmonių gabenimu.

VI dalis – Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūros 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimas

1. atkreipia dėmesį į tai, kad CEPOL intensyviau dėjo pastangas siekdama pasiūlyti išsamų mokymų portfelį, apimantį visas Europos kovos su nusikalstamumo grėsmėmis

daugiadalykės platformos (EMPACT) sritis; pažymi, kad daugiausia susidomėjimo sulaukė sunkių formų ir organizuoto nusikalstamumo, taip pat kibernetinių nusikaltimų temos – atitinkamuose renginiuose 2023 m. dalyvavo beveik 62 proc. visų dalyvių; pabrėžia, kad Audito Rūmai, atlikdami mokėjimų pagal preliminariąją sutartį dėl kelionių ir renginių organizavimo paslaugų auditą, pastebėjo, kad CEPOL stebėjo sumų panaudojimą pagal sutartį mokėjimų, o ne biudžetinių įsipareigojimų lygmeniu; pritaria Audito Rūmams, kad šis požiūris neatitinka ES finansinio reglamento 111 straipsnio;

2. palankiai vertina tai, kad CEPOL paskelbė 2022–2025 m. ES strateginio mokymo poreikių vertinimo laikotarpio vidurio peržiūrą, kurioje nustatyti nauji strateginiai ir ES lygmens teisėsaugos pareigūnų mokymų poreikiai;

3. palankiai vertina tai, kad CEPOL toliau teikė su kibernetine sritimi susijusius mokymus per CEPOL kovos su elektroniniais nusikaltimais akademiją; palankiai vertina tai, kad vykdant specialią mokymų veiklą Europoje pagerintos žinios apie kibernetinius nusikaltimus ir kibernetiniai pajėgumai kovos su vaikų seksualiniu išnaudojimu, sukčiavimo internete schemomis ir kibernetiniais išpuoliais srityse ir kad CEPOL parengė pirmąjį savo praktinį seminarą dirbtinio intelekto klausimais;

4. apgailestaudamas pažymi, kad mokymų veikla pagrindinių teisių ir duomenų apsaugos srityje 2023 m. sumažėjo (surengta 19 renginių, juose dalyvavo 2 063 dalyviai), palyginti su 2022 m. (30 renginių, 4 014 dalyvių); pabrėžia, kad pagrindinis CEPOL tikslas – remti, plėtoti, įgyvendinti ir koordinuoti teisėsaugos pareigūnų mokymus, ypatingą dėmesį skiriant žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugai teisėsaugos srityje; kartu pripažįsta, kad bendras dalyvių skaičius padidėjo iki 46 431; ragina CEPOL didinti skaidrumą planuojant ir stebint šių mokymo poreikių įgyvendinimą, ypač atsižvelgiant į naujus iššūkius, pvz., didėjantį technologijų vaidmenį teisėsaugos srityje.

VII dalis – Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimas

1. pažymi, kad 2023 m. liepos 1 d. įsigaliojo naujas Europos Sąjungos narkotikų agentūros (EUDA) reglamentas[8], kuriuo panaikinamas ir pakeičiamas Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (EMCDDA) reglamentas[9], ir palankiai vertina naujus platesnius EMCDDA įgaliojimus; primena, kad EUDA reglamentu siekiama kovoti su narkotikų reiškiniu laikantis holistinio ir įrodymais pagrįsto požiūrio, ir ragina agentūrą užtikrinti visapusišką savo naujų įgaliojimų įgyvendinimą; atkreipia dėmesį į tai, kad 2023 m. EMCDDA biudžetas padidintas nuo 26 mln. EUR iki 29 mln. EUR (+ 13 proc.) ir kad centro darbuotojų skaičius sumažėjo nuo 110 iki 101 (- 1 proc.);

2. palankiai vertina EMCDDA indėlį plėtojant EMPACT ir ES kovos su organizuotu ir sunkių formų tarptautiniu nusikalstamumu ES politikos ciklo operatyvinių veiksmų planus; palankiai vertina EMCDDA indėlį rengiant naujas ES veiksmų gaires, kuriomis siekiama

[8] 2023 m. birželio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2023/1322 dėl Europos Sąjungos narkotikų agentūros (EUDA), kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 1920/2006 (OL L, 2023/1322, 2023 6 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1322/oj).

[9] 2006 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1920/2006 dėl Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro (OL L, 1920/2006, 2006 12 27, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1920/oj).

sustiprinti kovą su prekyba narkotikais ir nusikaltėlių tinklais[10];

3. palankiai vertina nuolatines EMCDDA pastangas įgyvendinti ES ankstyvojo perspėjimo sistemą, bendradarbiaujant su partneriais valstybėse narėse; pažymi, kad pranešta apie 26 naujas psichoaktyviąsias medžiagas ir kad bendras šiuo metu stebimų naujų psichoaktyviųjų medžiagų skaičius yra apie 950; palankiai vertina agentūros paskelbtas technines ataskaitas;

4. atkreipia dėmesį į tai, kad 2023 m. EMCDDA parengė 30 mokslinių ir institucinių publikacijų, taip pat buvo 14 mokslinių straipsnių ir knygų skyrių autorius ar bendraautoris, ir vertina agentūros suteiktas mokslines ir įrodymais pagrįstas ekspertines žinias;

5. palankiai vertina tai, kad parengta 2023 m. Europos narkotikų vartojimo paplitimo ataskaita – tai pirmiausia skaitmeninėmis priemonėmis pagrįsta modulinė ataskaita, ir kad parengti bendros su Europolu ataskaitos „ES narkotikų rinkos. Išsami analizė“ amfetaminui ir kanapėms skirti moduliai;

6. su džiaugsmu pažymi, kad EMCDDA reguliariai teikė vertingą paramą ir informaciją apie narkotikų politiką nacionalinės politikos formuotojams ir koordinavo parengiamųjų mokslinių apžvalgų apie su narkotikais susijusią žalą, gydymą ir žalos mažinimo praktiką rengimą; pabrėžia, kad svarbu tęsti šį esminį darbą siekiant reaguoti į kintančias tendencijas ir iššūkius, ir ragina toliau stiprinti šią veiklą skatinant glaudesnį bendradarbiavimą su valstybėmis narėmis ir užtikrinant tinkamą tyrimų išvadų sklaidą platesnei auditorijai, įskaitant sveikatos priežiūros specialistus ir plačiąją visuomenę;

7. pabrėžia, kad EMCDDA surengė mokymus daugiau kaip 3 300 narkotikų srityje dirbančių specialistų, įskaitant sveikatos priežiūros darbuotojus, teisėsaugos pareigūnus ir politikos formuotojus Sąjungoje ir už jos ribų, ir kad aštuoniuose EMCDDA surengtuose internetiniuose seminaruose dalyvavo apie 4 800 specialistų; palankiai vertina bendradarbiavimą su kitomis ES agentūromis.

VIII dalis – Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros 2023 finansinių metų biudžeto įvykdymo patvirtinimas

1. yra susirūpinęs dėl Audito Rūmų pastabos, kurioje kalbama apie sandorių, susijusių su veiklos dotacijomis, skirtomis nacionalinių policijos pajėgų veiklai valstybėje narėje finansuoti, teisėtumą ir tvarkingumą; pažymi, kad Audito Rūmai padarė išvadą, jog 279 000 EUR siekianti dotacijos dalis buvo netvarkinga; pabrėžia, kad Audito Rūmų prašymu Europolas nustatė kitas dotacijas, pagal kurias PVM buvo grąžintas už panašią veiklą 2023 m. ir dėl kurių susidarė netvarkingi mokėjimai; atkreipia dėmesį į Europolo atsakymą, kad Europolas, skirdamas naujas dotacijas veiklai, nebelaikys PVM tinkamomis finansuoti išlaidomis, taip užtikrindamas atitiktį Finansiniam reglamentui (ES, Euratomas) 2018/1046;

2. su malonumu pažymi, kad 2023 m. Europolas priėmė 107 856 veiklos įnašus, parėmė 3 155 operacijas, įsteigė 27 operatyvines darbo grupes, pateikė 21 096 pirmosios linijos SIENA atsakymus ir suteikė daugiau operatyvinės informacijos pajėgumų nacionalinėms valdžios institucijoms, valstybėms narėms ir trečiosioms šalims;

[10] https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/lt/ip_23_4981

3. palankiai vertina sėkmingą PERCI (Europos neteisėto turinio internete šalinimo platformos) diegimą, visų pirma visapusiškai įgyvendinant Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno (EDAPP) rekomendacijas; palankiai vertina glaudų bendradarbiavimą su EDAPP ir jungtine darbo grupe, įsteigta su FRONTEX siekiant imtis tolesnių veiksmų dėl EDAPP rekomendacijų, susijusių su FRONTEX programa PeDRA (asmens duomenų tvarkymas rizikos analizės tikslais), kurią vykdydamos abi agentūros yra visų pirma suinteresuotos apsaugoti pagrindines teises ir kartu didinti saugumą;

4. reikalauja, kad Europolo ir kitų TVR srities agentūrų bendradarbiavimas būtų visiškai skaidrus ir kad būtų užtikrinta atskaitomybė pagal ES skaidrumo taisykles, taip pat būtų laikomasi pagrindinių teisių ir duomenų apsaugos standartų;

5. palankiai vertina tai, kad įgyvendinamas 2022 m. iš dalies pakeistas Europolo reglamentas[11], ypač tai, kad 2023 m. sausio mėn. greitai buvo paskirtas pagrindinių teisių pareigūnas, o tai yra svarbus Europolo žingsnis, kuriuo stiprinamas jo įsipareigojimas užtikrinti žmogaus teises vykdant savo operacijas;

6. susirūpinęs atkreipia dėmesį į didėjantį vaikų ir jaunimo verbavimo į organizuotą nusikalstamumą mastą; pabrėžia, kad svarbu parengti aiškią ir išsamią šio reiškinio prevencijos ir kovos su juo strategiją;

7. palankiai vertina nuolatinę ir neįkainojamą Europolo paramą Ukrainai, visų pirma jo dalyvavimą jungtinės tyrimų grupės, kuri daugiausia dėmesio skiria įtariamų sunkiausių Ukrainoje įvykdytų tarptautinių nusikaltimų tyrimui, veikloje; su džiaugsmu atkreipia dėmesį į tai, kad sukurta operatyvinė darbo grupė, kurios tikslas – teikti tikslinę paramą vykdomiems karo nusikaltimų tyrimams, tai parodo itin svarbų Europolo vaidmenį tarptautinio teisingumo ir atskaitomybės srityje;

8. taip pat pripažįsta Komisijos pastangas kurti stipresnę ir saugesnę Europą, kaip nurodė Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen savo 2024 m. pareiškime; ragina Komisiją padvigubinti Europolo darbuotojų skaičių ir pripažinti, kad Europolas atlieka centrinį vaidmenį užtikrinant saugumą visoje Sąjungoje bei turi pajėgumų reaguoti į kylančias grėsmes; taip pat pabrėžia, kad dėl minėto padidinimo dar labiau sustiprėtų Europolo gebėjimai remti valstybes nares kovojant su sunkių formų ir organizuotu nusikalstamumu tiek internete, tiek realiame gyvenime, ir taip būtų prisidedama prie saugesnės ir labiau apsaugotos Europos visiems kūrimo.

[11] 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2016/794 dėl Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūros (Europolo), kuriuo pakeičiami ir panaikinami Tarybos sprendimai 2009/371/TVR, 2009/934/TVR, 2009/935/TVR, 2009/936/TVR ir 2009/968/TVR (OL L, 2016/794, 2016 5 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2016/794/oj).

PRIEDAS. SUBJEKTAI AR ASMENYS, IŠ KURIŲ NUOMONĖS REFERENTAS GAVO INFORMACIJOS

Pagal Darbo tvarkos taisyklių I priedo 8 straipsnį nuomonės referentas pareiškia, kad, rengdamas šią nuomonę, iki jos priėmimo komitete gavo informacijos iš šių subjektų ar asmenų:

Subjektas ir (arba) asmuo
European Border and Coast Guard Agency (“Frontex”)

Šį sąrašą parengė ir visą atsakomybę už jį prisiima nuomonės referentas.

Jeigu sąraše esančių fizinių asmenų tapatybę galima nustatyti pagal jų vardą ir pavardę, jų pareigas arba pagal abu požymius, nuomonės referentas pareiškia, kad jis atitinkamiems fiziniams asmenims pateikė Europos Parlamento pranešimą dėl duomenų apsaugos Nr. 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), kuriame išdėstytos jų asmens duomenų tvarkymui taikomos sąlygos ir su tuo tvarkymu susijusios teisės.

INFORMACIJA APIE PRIĖMIMĄ NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

Priėmimo data	6.2.2025
Galutinio balsavimo rezultatai	+: 37 –: 13 0: 9
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę nariai	Magdalena Adamowicz, Giuseppe Antoci, Jaume Asens Llodrà, Nikola Bartůšek, Krzysztof Brejza, Saskia Bricmont, Jaroslav Bžoch, Veronika Cifrová Ostrihoňová, Lena Düpont, Marieke Ehlers, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Branko Grims, Evin Incir, Irena Joveva, Erik Kaliňák, Marina Kaljurand, Fabienne Keller, András László, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Michael McNamara, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Petra Steger, Cecilia Strada, Georgiana Teodorescu, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Charlie Weimers, Sophie Wilmès, Alessandro Zan, Javier Zarzalejos, Tomáš Zdechovský
Posėdyje per galutinį balsavimą dalyvavę pavaduojantys nariai	Fredis Beleris, David Casa, Sigrid Friis, Markéta Gregorová, Hannah Neumann, Gaetano Pedulla', Oliver Schenk, Alexander Sell, Bartłomiej Sienkiewicz, Malika Sorel, António Tânger Corrêa, Marco Tarquinio, Pekka Toveri, Loránt Vincze, Petar Volgin, Axel Voss, Michał Wawrykiewicz, Lucia Yar
Posėdyje per galutinį balsavimą pagal 216 straipsnio 7 dalį dalyvavę nariai	Bart Groothuis, Rima Hassan, Anja Hazekamp, Pär Holmgren, Sérgio Humberto, Evelyn Regner, Carla Tavares, Ingeborg Ter Laak

GALUTINIS VARDINIS BALSAVIMAS NUOMONĘ TEIKIANČIAME KOMITETE

37	+
ECR	Georgiana Teodorescu
PPE	Magdalena Adamowicz, Fredis Beleris, Krzysztof Brejza, David Casa, Lena Düpont, Branko Grims, Sérgio Humberto, Oliver Schenk, Bartłomiej Sienkiewicz, Ingeborg Ter Laak, Pekka Toveri, Loránt Vincze, Axel Voss, Michał Wawrykiewicz, Tomáš Zdechovský
Renew	Veronika Cifrová Ostrihoňová, Sigrid Friis, Raquel García Hermida-Van Der Walle, Bart Groothuis, Irena Joveva, Fabienne Keller, Michael McNamara, Sophie Wilmès, Lucia Yar
S&D	Evin Incir, Marina Kaljurand, Juan Fernando López Aguilar, Evelyn Regner, Birgit Sippel, Krzysztof Śmiszek, Cecilia Strada, Marco Tarquinio, Carla Tavares, Alessandro Zan
The Left	Giuseppe Antoci, Gaetano Pedulla'

13	-
ESN	Alexander Sell, Milan Uhrík, Petar Volgin
NI	Erik Kaliňák
PPE	Javier Zarzalejos
PfE	Nikola Bartůšek, Jaroslav Bžoch, Marieke Ehlers, András László, Malika Sorel, Petra Steger, António Tânger Corrêa, Tom Vandendriessche

9	0
ECR	Charlie Weimers
The Left	Rima Hassan, Anja Hazekamp
Verts/ALE	Jaume Asens Llodrà, Saskia Bricmont, Markéta Gregorová, Pär Holmgren, Erik Marquardt, Hannah Neumann

Sutartiniai ženklai:
+ : už
- : prieš
0 : susilaikė